

Introducció

L'ESTUDI DE LES TROBALLES MONETÀRIES

Un nou volum d'ACTA NUMISMÀTICA, el 13, veu la llum. Un altre aplec de documentació, d'esforços pacients i silenciosos de tots els seus col·laboradors es posa avui al servei de la numismàtica i de la nostra cultura.

Cada nova edició és motiu de reflexió. S'ha escolat un altre any i l'ACTA NUMISMÀTICA que tenim a les mans ens diu que no ha estat pas mala-guanyat.

Mantenir i millorar aquesta realització anual de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics és el constant objectiu de l'equip de redacció i de tots els col·laboradors. La nostra publicació que, com poques altres de la seva especialitat, ha aconseguit, sobretot en els darrers anys, un notable equilibri en les diferents temàtiques i períodes de la història monetària, no es dona pas per satisfeta amb això sol.

Les troballes monetàries han estat sempre una font de noves descobertes numismàtiques, però en les darreres dècades han esdevingut una eina importantíssima per a la comprensió i estudi del fenomen monetari del passat. El recull d'aquesta informació, tan útil com indispensable, té, però, enormes dificultats.

¿Quantes vegades una troballa monetària és silenciada pels seus descobridors?

Que sovint tresorers que foren al seu dia dipositats en entitats públiques competents, o bé recollits per particulars versats en el tema, deixen de donar-se a conèixer i romanen indefinidament pendents d'estudi!

Tot un ampli ventall de factors que van de la ignorància a la desconfiança i també al descuit són els que, segons els casos, poden entorpir el recull correcte i la publicació d'una troballa monetària. Cal tenir molt present que només prenent les dades d'una troballa arran de la seva descoberta podem fer-ho amb les millors condicions. Si no es fa així, sovint es perd memòria del lloc de la troballa, de les circumstàncies de la descoberta o fins i tot es dispersa el contingut. Tots aquests factors i d'altres de complementaris són necessaris per a estudiar amb rigor una troballa i més endavant els conjunts de troballes similars que, juntament amb la documentació escrita, ens do-

naran una panoràmica dels fenòmens circulatoris d'un període. Sense tot això i sense el recull de les petites troballes individuals o acumulatives, sovint tan oblidades, restarem per sempre a les fosques.

La nostra informació ha de procurar, per una banda, ésser exhaustiva pel que fa als punts de troballes i, per l'altra, cal conèixer tota una sèrie de dades fonamentals de cadascuna d'elles.

Per això quan ACTA NUMISMÀTICA inicià l'espai «Troballes monetàries catalanes», plantejà un rigorós qüestionari de les informacions necessàries a donar. Això tenia un doble avantatge:

1. Servir de guia a l'autor, tot ajudant-lo a no oblidar o menystenir cap dada.
2. Fer que les informacions apareguin sempre ordenades de la mateixa manera, la qual cosa facilita la ràpida comprensió de l'abast de la troballa.

ACTA NUMISMÀTICA havia previst d'oferir aquest servei per a tots els períodes, però semblà més aconsellable d'iniciar aquesta experiència per un sector concret. S'escollí per això un dels més oblidats fins aleshores i així nasqué l'espai «Troballes monetàries catalanes» (ACTA NUMISMÀTICA, X, 1980).

Avui estenem, tal com es proposà en un principi, el capítol de troballes a les descobertes monetàries de totes les èpoques sense limitacions geogràfiques. Naturalment posarem una especial atenció a les que tinguin relació amb la nostra història.

L'existència d'una secció dedicada a aquesta tasca, no compromet pas la possibilitat de poder publicar, fora d'aquest apartat, tresors o altres estudis basats en les troballes, sobretot si tenen un marcat aparell interpretatiu. Petits tresors, troballes acumulatives, individuals o fins i tot grans tresors, que no siguin objecte d'una llarga anàlisi interpretativa seràn els més adients per a «Troballes monetàries».

Per a dur a terme una ampla recerca d'informacions sobre les troballes que es van produint a Catalunya i a altres països, ACTA NUMISMÀTICA està en contacte amb investigadors i estudiosos de diferents llocs i farà conèixer que les seves pàgines estan obertes a qualsevol col·laboració en aquest terreny. No hem d'oblidar que a voltes les troballes, sobretot les menors, no es publiquen perquè no hi ha on poder-ho fer. Altres vegades deixen de donar-se a conèixer perquè els que disposen de la informació, tot i estar relacionats amb la numismàtica, no sempre han escrit sobre la matèria i aquest fet els crea una dificultat inicial. Tot això pot salvar-se facilitant i difonent el qüestionari que hem elaborat, ja que es tracta, en aquest cas, d'anar-hi indicant la informació disponible. L'equip de redacció D'ACTA NUMISMÀTICA orientarà de cara a l'anàlisi interpretatiu si cal.

Un sistema similar, a base d'una ampla difusió d'un qüestionari, ha estat aplicat en la preparació de la II TROBADA D'ESTUDIS NUMISMÀTICS, enguany dedicada al tema de les troballes, organitzada per l'Asociación Numismática Española i la «Societat Catalana d'Estudis Numismàtics». La resposta ha estat extraordinària i hem pogut constatar que les facilitats donades han desvetllat prou col·laboracions.

L'apremiant necessitat de coordinar i aplegar les troballes és una tasca que preocupa tots els numismàtics. En el darrer *Congreso Nacional de Numismática*, Sevilla octubre 1982, es plantejà la possibilitat d'estudiar la manera d'unificar el tractament, presentació i descripció de les troballes. En aquella ocasió el nostre president i director d'ACTA NUMISMATICA, Dr. Leandre Villaronga, recordà al Congrés que ACTA NUMISMATICA havia ja establert un mètode en aquest sentit per Troballes Monetàries Catalanes i oferí les pàgines de la nostra publicació amb l'ampliació de l'espai per a acollir-hi troballes de totes les sèries. Finalment es resolgué, com recull la crònica oficial del congrés,¹ de formar una comissió per estudiar el tema, la qual s'havia de reunir a Barcelona pel març de 1983. La projectada reunió no s'ha efectuat, tot confirmant-se la visió pessimista del Dr. Beltrán davant d'aquesta solució.

ACTA NUMISMATICA tot tirant endavant el seu programa inicial de publicació sistemàtica de troballes monetàries atén aquesta necessitat i manté una proposta realista per a canalitzar les notícies sobre troballes monetàries.

ANNA M. BALAGUER

1. «Crònica del V Congreso Nacional de Numismática» *Numisma*, núms. 177-179, julio-diciembre, 1982, pp. 381-387, especialment p. 382.